Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: H. S.
Cím: Kevés pénzt forditunk a statisztikára
Forrás: Nemzeti Ujság

(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
Bp	1928. 9. 12.		

Osztályozás 311.3
Hely
Idő "1928"
Személy
Helyszám 311 "1928"

Kevés pénzt forditunk a statisztikára

16

Kulturális, gazdasági és nemzetiségi politikát nem lehet csinálni statisztika nélkül — A hazai statisztikai adatgyüjtés kiváló, de az elemző munka nem telik a pénzből — Mi a statisztika jelentősége a nemzet életében

(A Nemzeti Ujság tudósitójától.) A statisztika ma már oly nagy apparátussal dolgozik és adatgyüjtése oly nagyméretü, hogy a közérdeklődést valóban méltón tereli magára.

Valamikor a statisztikai adatokat csak az állam gyüjtötte és főleg állami érdekeket is szolgált. Innen van, hogy a statisztika szót a középkori latin nyelven államot jelentő *„status"* szóból származtatják és a statisztika keletkezésének történetét is azokhoz a művekhez kötik, melyek az államok szervezetének és népének mennyiségi ismertetésével foglalkoznak.

Ha azonban meggondoljuk, hogy az emberi tudásvágy minden téren folytatott adatgyüjtést már a legrégibb időben is, bizonyos, hogy ez a tudásvágy nem a német Achenwall és Conzingnál, nem az olasz Sansovinonál, Boteronál és Lotterninininél, sőt nem is az ókori Aristotelesnél kezdődik, mert adót, háborus váltságdijat és egyéb hasonlót már a legrégibb népek is szedtek, amit szintén csak *adatgyüjtés* alapján szabhattak ki. De a tudományokban már a legrégibb időkben is tapasztalati adatokat gyüjtöttek és ezek alapján jutottak bizonyos következtetésekre s éppen innen van, hogy sok hatás tudományos magyarázatát nem tudták adni, de annyit tudtak, hogy bizonyos eljárás mellett bizonyos hatás bekövetkezik (delejesség stb.). Ugyanez áll az orvosi tudományra is. Hány háziszer van, melyet valamikor tudományos magyarázat hiján pusztán tapasztalati adatok gyüjtésének eredményeként alkalmaztak és csak később magyarázta meg a tudomány hatásuk okát.

Az adatgyüjtés, természetesen, ma is nagyjelentőségü nemcsak az orvosi, hanem minden más tudományban is. Igy tehát, miután az adatgyüjtés nemcsak állami érdekeket szolgál, a statisztika szó az *állapotot* jelentő *„status"* szóból származtatható csak.

Hiszen a statisztika az adatok gyüjtésével voltaképpen egy *állapotot* rögzit meg, mintha ezt az állapotot lefényképezné. Az emberi kultura fejlődésével a tudásvágy természetesen csak fokozódott és az adatgyüjtés minden téren egyre fontosabbá vált.

A statisztika — orvosság

Hogy milyen nagyjelentőségü a statisztika, arra nézve érdekes példát nyujt Fodor számitása, aki a halálozási statisztika alapján kimutatta, hogy ha Magyarországon 1865-től 1881-ig évenként nem 37.8 ezrelék, hanem csupán 31.3 lett volna az elhalálozás, amennyi ugyanis ez idő alatt Ausztriában volt, *akkor már 1881-ben 1,320.000 lélekkel lettünk volna többen.*

Megállapitván, hogy Európában nálunk a halálozási arányszám a legnagyobb, preventiv intézkedésekkel elértük, hogy 1881 óta a halálozási arányszám nálunk is megjavult.

Nálunk, sajnos, a statisztikai adatgyüjtés még nincs régóta megszervezve, de ha nem 1865-től kezdve, hanem már sokkal előbbről álltak volna rendelkezésünkre a kérdéses adatok, akkor a preventiv intézkedéseket már sokkal régebben alkalmazhattuk volna, aminek előnye beláthatatlan.

Ha valamikor a statisztika az intézőköröket arra figyelmeztette volna, hogy országunk határain a *nemzetiségek sürüsödése* milyen veszélyt rejt magában, a kivándorolt magyarsággal cseremüvelet utján elejét vehették volna a *trianoni panamának*, aminek a trianoni szörnyüséget a napokban egy külföldi nagy államférfi nevezte.

Egyetlen telepitésünk volt csupán, az alvidéken létesitett Istensegits falva, ahova a csángókat helyezték. Ezt is talán inkább a csángók segitése indokolta, mint a nemzetiség sürüsödésének ellensulyozása a déli határunkon.

Árpád apánk méltán szemrehányással illethetné az államférfiakat, akik a határokat igy negligálták, mert amint az ujabb történettudomány kimutatta, a székelyeket a keleti határokra az ország biztonsága érdekében telepitette Árpád és igazán nem tehet róla, hogy utódai nemcsak, hogy nem követték példáját, hanem türték az oláhok vészteljes beszivárgását.

Hiszen volt nekünk is délen „határőrvidék"-ünk. Ez azonban ironiája volt az elmulasztott preventiv intézkedéseknek, mert az olyan vidék volt, ahol a határon *nemmagyarok* álltak őrt, a magyar erő rovására. amint ezt ma is szomoruan látjuk.

Visszatérve a statisztikai adatgyüjtésre, szembeszökő, hogy elsőrendü adatgyüjtésünk mellett, alig van *elemző irodalmunk.*

Pedig nyilvánvaló, hogy az adatgyüjtésnek nemcsak az a célja, hogy az adatok meglegyenek, hanem az is, hogy ezekbe az adatokba elmélyedjenek a hivatottak. elemezzék őket, következtetést vonjanak le és irányt mutassanak.

Japán módszer

Pár hónappal ezelőtt a lapok megemlékeztek a japánoknak a statisztikai adatgyüjtés terén kifejtett azon példaadásá-